

Aprendre a viure i acompanyar en el procés de morir

2012/2013

Codi: 101817

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Graduat en Infermeria	830 Graduat en Infermeria	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Manuel Quintanilla Martínez

Correu electrònic: Manuel.Quintanilla@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha establerts prerequisits, però es recomana haver superat els cursos previs.

Objectius

En l'aprendre a viure i acompanyar en el procés de morir, les cures d'infermeria a les persones ancianes representen un important camp d'especialització en expansió contínua. A més a més s'espera que aquesta tendència continuï.

Des de fa dècades la societat pateix un procés d'envelliment progressiu, que té una característica important: l'augment del nombre de persones grans.

Les dades publicades pel Ministeri de Treball i Assumptes Socials Espanyol, confirmen que el nombre de persones majors de 65 anys al nostre país és de 7,2 milions, amb una esperança de vida en els homes de 75,7 anys i en les dones de 83,1 anys. En el mateix informe s'afirma que si la situació continua com fins ara, la projecció pel 2050 serà de 16,3 milions de persones majors de 65 anys. Aquesta dada ens col·locaria en el segon país més envellit just darrere del Japó.

Aquest grup de persones grans sol estar afectada per més d'una patologia fet que produeix un major ús de la xarxa assistencial. La multi-patologia no és una causa directa de l'envelliment, sinó una complicació de processos previs iniciats en l'edat adulta. Ara bé, aquesta situació, juntament amb els canvis fisiològics que implica el procés d'envelliment, normalment genera un grau de dependència major. Aquesta dependència desencadena una sèrie de necessitats no cobertes, que han de ser satisfetes. Per tant nosaltres, com a col·lectiu d'infermeria, seguint un model conceptual, hem de cobrir-les mitjançant les atencions pertinents. Que són atencions dirigides a les persones grans, però que han de tenir unes característiques bio-psico-socials adequades per a ells. Buscant sempre un objectiu primordial que és la independència de la persona o la cura d'un mateix, mitjançant una metodologia que ensenyi a l'ancià a cuidar-se de si mateix.

Tot el comentat fins a aquí és un motiu per aprofundir en el procés global de l'envelliment, per poder assistir a aquestes persones d'una forma integral, integradora i interdisciplinària.

La cura de la persona anciana és un repte per a la infermera en multitud d'entorns i situacions, des dels centres hospitalaris de tercer nivell, o els centres soci-sanitaris, fins a la complexitat ambiental del domicili del pacient.

Per això, aquesta assignatura, persegueix l'objectiu d'aconseguir que l'alumne d'infermeria adquireixi els coneixements bàsics per cuidar a les persones grans, en diverses situacions vitals fent front a la dependència i a la mort, tant en l'àmbit institucional (hospitalari, sociosanitari) com en el comunitari (assistència primària, domiciliària). És per això que s'utilitzarà un model conceptual de cures que persegueix una tendència

integradora i interdisciplinària que es podrà aprendre a aplicar en els dos mitjans assistencials (institucional i comunitari).

Davant la mort inevitable, les persones, especialment en la vellesa, es planteja sempre el seu perquè, i els fa passar per una sèrie d'estats psicològics que, en ocasions, li impedeixen gaudir de la vida. Per afrontar aquestes pors i preocupacions és necessari conèixer millor la mort, i en aquest objectiu, l'educador pot exercir una labor fonamental, oferint idees i propostes que poden ajudar a les persones a conèixer, comprendre i afrontar molts dels aspectes negatius de la mort.

1-Ajudar a les persones a viure i a tindre cura de si mateixa tenint present els canvis produïts per el procés d'envelliment natural (envelliment saludable).

2-Ajudar a les persones en situació de procés terminal mitjançant la relació d'ajuda.

3-Proporcionar suport emocional, per afrontar la presa de decisions i conflictes que puguin aparèixer en el procés de cures.

Competències

- Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva
- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Buscar, avaluar, organitzar i mantenir sistemes d'informació
- Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
2. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
3. Aplicar diverses estratègies educatives orientades al malalt i al assistentcuidador.
4. Aplicar el procés d'atenció d'infermeria a un malalt i ael seu assistent cuidador en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
5. Aplicar una estratègia educativa centrada en eles persones, seguint els objectius establerts en el pla de salut.
6. Buscar, avaluar, organitzar i mantenir sistemes d'informació.
7. Citar els indicadors d'avaluació per valorar els resultats de les estratègies implementades.
8. Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
9. Determinar les recomanacions preventives per mantenir la salut i justificar-les mitjançant evidències demostrades.
10. Elaborar un pla d'educació per a la salut d'una família o d'un grup.
11. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
12. Justificar les estratègies d'intervenció plantejades aportant una metaanàlisi i/o revisions sistemàtiques d'estudis de recerca/investigació. nExplicar el nivell d'evidències que aporten.
13. Planificar els programes basant-se en un marc teòric.
14. Planificar un procés d'atenció d'infermeria.
15. Presentar una anàlisi dels indicadors relacionats amb la salut del centre en el qual es realitzin les

pràctiques, extreure'n les dades més rellevants i plantejar sistemes d'intervenció.

16. Presentar una anàlisi i una reflexió sobre els protocols o guies de pràctica clínica per a la detecció i la intervenció de problemes amb un alt impacte sanitari i social.

Continguts

Principis i conceptes:

1. Envel·liment normal. Mecanismes d'adaptació.
2. Treball multidisciplinari en la cura de les persones grans.
3. Valoració geriàtrica integral de les persones grans.
4. Canvis bio-psico-socials en les persones grans.
5. Mort i envellir: trobada amb la condició de mortal
6. Actituds davant de la mort de les persones majors.
7. El paper de les religions: cristianisme, budisme, hinduisme, islamisme, judaisme
8. Acompanyar en el procés de morir. Pèrdues i processos de dol.
9. La necessitat d'aprendre a morir.

Metodologia

La metodologia empleada son sessions magistrals, seminaris format ABP, elaboració de mapes conceptuals tant de les sessions magistrals com dels seminaris i l'elaboració de una carpeta d'aprenentatge reflexiu.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Seminaris	15	0,6	
Sessions de discussió	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Autònomes			
Definició de paraules claus. Resumen de lectures. Realització de portafoli	70	2,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Realització d'esquemes i mapes conceptuals	19	0,76	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Avaluació

Avaluació

Les competències de aquesta assignatura s'avaluen de forma continuada i formativa seguint una rubrica tant en els seminaris de ABP , com en la elaboració i entrega seqüencial de un portafoli d'aprenentatge de l'alumne que recopilarà el coneixement adquirit i l'evidencia de les fonts utilitzades, i també amb l'elaboració de mapes conceptuals, tant en les sessions magistrals com en els seminaris. Tasca que s'avaluarà en les sessions de discussió utilitzant la rubrica, on s'ha de fer una defensa del portafoli i dels mapes conceptuals.

Obtenció de la qualificació final:

1. El requisit per a l'obtenció de la nota final és haver realitzat a totes les unitats avaluables.
2. Es considera no presentat quan l'estudiant hagi faltat a les sessions programades.
3. La qualificació final serà el sumatori de les diferents parts que configuren la assignatura. La qualificació final segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

- 0- 4,9= *Suspens*
- 5- 6,9 = *Aprobat*
- 7- 8,9 = *Notable*
- 9- 9,5 = *Excel·lent*
- 9,6-10 = *Matrícula d'honor*.

4.L'estudiant té dret a la revisió de les avaluacions. Per a tal fi es concretarà la data en el campus virtual.

5.La valoració de situacions especials i particular, serà valorada per una comissió avaluadora configurada a tal efecte.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació i presentació portafolio	10	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

Bibliografia

En consonància amb la metodologia utilitzada de l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) i, donat que una de les competències generals que es pretén que adquireixi l'estudiant és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom, no s'especifica bibliografia. L'estudiant ha de fer-se competent en la cerca i gestió de la informació.